

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก
 - แผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจุบันภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายนานัปการ เช่น การขาดความรู้ของเกษตรกร ผลิตผลล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนน้ำสลับกับปัญหาอุทกภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร และการเติบโตของเมือง ปัญหาการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และความท้าทายจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การกีดกันทางการค้าที่รุนแรงขึ้น การเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตร และความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ปัจจัยต่างๆ ข้างต้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความยากจนของเกษตรกรรายย่อยและนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในที่สุด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรและประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดย ปี 2555 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องการดูแลลูกหลานของเกษตรกร โดยการพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ ผลิตเกษตรกรและชาวนารุ่นใหม่ให้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การใช้เครื่องมือ การบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จับภาคการเกษตร มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง และการแข่งขันทาง

การค้าในอนาคต นอกจากนี้ ความสามารถของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันมาทำการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อยได้มาก” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) และการเกษตรแม่นยำสูง (Precision Farming) มีการใช้วิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดเป็นการสร้าง New Startups ด้านเทคโนโลยีการเกษตร ตลอดจนการใช้ ICT เพื่อการพัฒนา Digital Market ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามนโยบายพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ 17 – 45 ปี และยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการเรียนรู้ มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพ เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตร

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรมีการพัฒนาเกษตรกรให้ก้าวสู่สังคมเกษตรรูปแบบใหม่จากผู้ผลิตอย่างเดียวเป็นผู้ประกอบการเกษตร พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำที่มีความสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศ และสามารถปรับตัวรองรับเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำในการทำงานร่วมกันและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเตรียมความพร้อม ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร และการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

3.2 เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร สร้างทักษะในการพัฒนาการประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศ

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการครอบคลุม 7 อำเภอ (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย)

4.1 การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

1) เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 35 ราย

4.2 การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1) เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) จำนวน 70 ราย

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

5.1.1 พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

5.1.1.1 อบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 35 ราย ตามคุณสมบัติ ดังนี้

(1.1) มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี และเริ่มต้นทำการเกษตร

(1.2) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตตนเอง สมัครใจเข้าร่วมโครงการและต้องเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

(1.3) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 2 ครั้งๆ ละ 2 วัน เน้นให้ความสำคัญกับเกษตรกรรุ่นใหม่ในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมี Young Smart Farmer รุ่นพี่ (ไม่ควรเกิน 5 ราย) เป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ในปี 2565 และบูรณาการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้

เวทีที่ 1 จัดเวทีวิเคราะห์ตนเอง ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ จัดทำแผนที่กิจกรรม (แผนการผลิต/การตลาด) แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และหรือแผนพัฒนากิจกรรมการเกษตรในเชิงธุรกิจเกษตร รวมถึงประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer ก่อนการเรียนรู้ โดยนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อค้นหาความต้องการด้านวิชาการและเทคโนโลยีของเกษตรกรรุ่นใหม่ พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และจัดทำช่องทางการเรียนรู้และการติดต่อสื่อสาร

เวทีที่ 2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เชื่อมโยงเครือข่ายระดับจังหวัด นำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ และให้เกษตรกรรุ่นใหม่วางแผนอนาคต สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer หลังการเรียนรู้ ทั้งนี้ ในระหว่างการจัดเวทีที่ 1 และ 2 สามารถเพิ่มเติมการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการประสานงาน เชื่อมโยงแหล่งความรู้ที่เหมาะสมได้

3) สำนักงานเกษตรจังหวัด สรุปและรายงานผลการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ทำเนียบเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ ปี 2565 ทำเนียบวิทยากร และผลการติดตามการนำความรู้ไปปฏิบัติ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.2 การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

5.2.1 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

5.2.1.1 อบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

จัดเวทีประเมิน วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการผลิตรายบุคคล (IFPP)

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยคัดเลือกจากเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) ของกรมส่งเสริมการเกษตร แต่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติเป็น Smart Farmer (SF) กล่าวคือ ยังจัดอยู่ในกลุ่ม Developing Smart Farmer (DSF) หรือเกษตรกรทั่วไปที่ประเมินแล้วมีผลการประเมินอยู่ในกลุ่ม DSF จำนวน 882 อำเภอๆ ละ 10 ราย โดยบันทึกผลการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ครั้งที่ 1 ในช่อง “ก่อน” ผ่านทางระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

2) จัดเวทีที่ 1 วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และ เน้นย้ำ ให้เกษตรกร “นำไปปฏิบัติจริง” ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและคอยให้คำปรึกษาในระหว่างการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

3) จัดเวทีที่ 2 อบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพตามแผนการผลิตรายบุคคล และติดตามผลการฝึกปฏิบัติตามแผนฯ รวมทั้งปรับปรุงแผนเพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในระยะยาว โดยมี Smart Farmer ต้นแบบเป็นพี่เลี้ยง

4) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบติดตามผลการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามระบบ T&V System ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2565 โดยประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ครั้งที่ 2 จากนั้นบันทึกผลประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ในช่อง “หลัง” ผ่านทางระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

5) รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอนทราบ ภายในเดือนเมษายน 2565

ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.2.2 พัฒนาเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer สู่อการเป็น Smart Farmer ต้นแบบ

5.2.2.1 อบรมพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer สู่อการเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และสร้างเครือข่าย ระดับจังหวัด

(1) สำนักงานเกษตรจังหวัด คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยคัดเลือกจากเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และ (ผ่านคุณสมบัติเป็น Smart Farmer) SF (หรือเกษตรกรทั่วไปที่ผ่านการประเมินเป็น SF จังหวัดละ 20 ราย

(2) จัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรและวิเคราะห์แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer ต้นแบบ มีความโดดเด่นและสามารถเป็นต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไป รวมทั้งปรับแนวคิดสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น

(3) การเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันของ Smart Farmer ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ/

(4) ประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ทั้งนี้ หาก Smart Farmer รายใด ผ่านคุณสมบัติตัวบ่งชี้ ให้ทำการประเมินคุณสมบัติ 15 Smart Farmer ต้นแบบ พร้อมทั้งทำการถอดองค์ความรู้ทุกรายที่ผ่าน

การประเมินเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้เพื่อรวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมทั้งบันทึกผลประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบ ผ่านทางระบบฐานข้อมูล Smart Farmer

(5) รายงานผลการดำเนินงานและแบบถอดองค์ความรู้ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายใน

เดือนพฤษภาคม 2565

ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.2.3 พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม

5.2.3.1 อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer เพื่อเข้าร่วมการอบรมเพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จังหวัดละ 1 กลุ่มๆ ละ 10 ราย โดยคัดเลือกมาจากสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร หรือกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ผ่านการประเมินเป็น Young Smart Farmer เพื่อเข้าร่วมการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้มีประเด็นเนื้อหาครอบคลุมด้านการพัฒนากระบวนการกลุ่ม ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
- (2) ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร
- (3) ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก
- (4) ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ
- (5) ด้านสาธารณะประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.3.2 สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาเป็นกลุ่มต้นแบบ (Smart Group Model) จังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขอย่างน้อย 1 ข้อ ดังนี้

- (1) เป็นกลุ่มที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Group Model
- (2) เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีสมาชิกกลุ่มผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (3) เป็นกลุ่ม Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer ที่รวมตัวกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้การสนับสนุนกลุ่มที่ได้รับการคัดเลือก โดยสนับสนุนให้ตรงตามความต้องการของกลุ่ม

ทั้งนี้ กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีสมาชิกกลุ่มไม่น้อยกว่ากลุ่มละ 15 ราย

เงื่อนไข 1. ก่อนที่กลุ่มจะได้รับการสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ต้องมีสมาชิกผ่านการอบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ตามเงื่อนไขในข้อ 5.2.3 และมีการเสนอแผนความต้องการกลุ่ม

ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.3 กิจกรรมพัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri-biz Idol)

5.3.1 อบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ และเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัด จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ให้กับเจ้าของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ และคณะทำงานผู้ประสานงานเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัด จำนวน 10 ราย เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับแนวคิดและสร้างเสริมกระบวนการทำงานของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่และเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ เชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด สรุปและรายงานผลการอบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

5.3.2 สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนค่าวัสดุการเกษตรให้กับศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่หรือเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ เพื่อพัฒนากิจกรรมการเกษตรตามแผนธุรกิจเกษตร และยกระดับเป็นต้นแบบด้านผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่												
6.1 พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer												
6.1.1 อบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer			↔	↔								
การพัฒนาเกษตรกรปรารถเป็น (Smart Farmer)												
6.2 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer												
6.2.1 อบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer			↔	↔								

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
6. 3พัฒนาเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer สู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ												
6.3.1 อบรมพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer สู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และสร้างเครือข่าย ระดับจังหวัด								↔				
6. 4พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม												
6.4.1 อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม								↔				
6.4.2 สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม								↔				
กิจกรรมพัฒนา Smart Farmer สู่ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri-biz Idol)												
6.1 การพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ												
6.1.1 อบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่								↔				
6.1.1 สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ								↔				

7. ระยะเวลา

1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

1. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

- 1) จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการอบรมพัฒนาให้เป็น Young Smart Farmer
- 2) จำนวน Young Smart Farmer ที่ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ

2. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

- 1) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer และมีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

- 1) เกษตรกรรุ่นใหม่มีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และแผนการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตแบบธุรกิจเกษตรที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า

2. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร

2) เกษตรกรสามารถพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการและปลอดภัยต่อผู้บริโภค มุ่งสู่การเป็น Smart Product ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

3) เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร

4) เกษตรกรเป็นผู้นำด้านการเกษตร และมีเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

1. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

1) เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพให้เป็น Young Smart Farmer จำนวน 35 ราย และมีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

2. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 70 ราย มีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ยกระดับเป็น Smart Farmer (ไม่น้อยกว่า 112 ราย)

เชิงคุณภาพ

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ยกระดับเป็น Smart Farmer

2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีรายได้เพิ่มขึ้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเกษตรของประเทศในอนาคต

9.2 เกษตรกรรุ่นใหม่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรสูงอายุ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าภาคเกษตรต่อผลผลิตมวลรวมของประเทศ รวมทั้งพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำทางการเกษตร พึ่งพาตนเองได้ เชื่อมโยงเครือข่ายกับเกษตรกรและเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ

9.3 เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปื่อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร

9.4 เกษตรกรก้าวสู่สังคมเกษตรรูปแบบใหม่ เป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำที่มีความสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าทั้งในและต่างประเทศ และปรับตัวรองรับเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายอื่น

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. นายเจษฎา กาพย์ไชย ตำแหน่ง รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
2. นางสาวรชนีกร ศรีบุญเรือง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์ 0-5361-2023

โทรสาร 0-5361-1953

E-mail: maehongson@doae.go.th
